

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 67 (3229) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Teljes német fölény érvényesül a tuniszi harcokban

Súlyos veszteségekkel összeomlottak a nagy gyalogsági erőkkel indított brit támadások. Nem sikerült a Mareth-vonal megkerülése sem

Bjelgorodnál átkeltek a németek a Donecen

Berlinből jelentik: (MTI) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti Észak-Afrikából:

Az angol 8-ik hadseregnek nagy gyalogsági erőkkel indított támadásai a Mareth-vonal ellen éppen olyan súlyos veszteségekkel összeomlottak, mint a brit sivatagi hadtestnek az a kísérlete, hogy a Mareth-vonalat megkerülve, törjön be a német állásokba. A most folyó súlyos harcokban a fölény mindenütt a német hadvezetés kezében van. A német légiőrnökök különösen Maknassy vidékén érte el nagy sikereket az angol és amerikai páncélosok ellen. Itt 23 ellenséges páncélos pusztítottak el. Elpusztítottak azontul az angol-amerikai utánpótlási oszlopokból több mint 100 járművet.

Zürichbe érkezett jelentés szerint a keleti harctéren Bjelgorod közelében a németeknek sikerült átkelniük a Donecen. A folyó keleti partján elfoglaltak egy hadászati szempontból fontos községet.

Német várakozásnak megfelelően fejlődik a tuniszi nagy csata első fordulója

Berlin. (Bud. Tud.): A közép- és déltuniszi angolszász támadásból a német lapok magyarázataikban megállapítják, hogy Tuniszban az úgynevezett első forduló most folyik. Ezzel értésre akarják adni, hogy a jelen pillanat nem alkalmas részletes tudósítás, vagy éppen jóslás közlésére. Az első 3 nap nem kellett Berlinben meglepetést, mert az események úgy fejlődnek, ahogy német katonai körök várták. A németek egyébként nem titkolják, hogy Rommel rendkívül súlyos hadászati feladat elé került. Az 5-ik amerikai hadsereg erejéről a német magyarázatok nem közölnek semmi adatot, míg a 8-ik brit hadsereg a német lapok jelentése szerint legalább 5 hadosztályból áll, a Mareth-vonal nyitott nyugati szárnya ellen harcoló haderő pedig egy gépesített hadtestből, azaz két-három hadosztályból. Az eddigi harcokról Berlinben közlik, hogy a Sós tavaktól északra harcoló amerikai haderőt, amely Gafsatól Sfax felé tört, feltartóztatták. A 8-ik brit hadsereg szemközti támadása a német jelentések szerint eddig ugyanolyan kevés eredménnyel járt, mint a középtuniszi angol hadműveletek. Ksar Rhilane vidékén a Mareth-vonal balszárnya ellen támadó brit csapatokat a német és olasz csapatok kiinduló vonalaikba vetették vissza. Berlinben megállapítják, hogy az angolszász kísérlet a Mareth-vonal megkerülésére, eszidőszent megkísérelésnek tekinthető.

Meghíusultak a tengerpart elérésére irányuló angolszász kísérlet

Zürichi jelentés szerint — mint a Pest írja — a Középtuniszbán támadásra indult két angol-amerikai had-

oszlop, amelynek előretörési célja a tengerpart elérése lett volna. El Buetarnál a német páncélosok ellenállásába ütközött. Körülbelül 50 nehéz harckocsi vett részt az ütközetben. Éjjel után az amerikaiak azt jelentették, hogy még tartják állásaikat, de ugyanakkor nagy erejű újabb német támadást jelentettek, melynek eredményéről még nincsen hír. A másik

Angol fehérekönyv a brit-indiai eseményekről

Amsterdam. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Reuter Iroda jelentése szerint a brit-indiai kormány fehérekönyvet adott ki azokról az eseményekről, amelyek Indiában történtek 1942 április 12-től, tehát attól az időtől, amikor Ghandi felszólította az angolokat, hogy hagyják el Indiát. A fehérekönyv

azt veti Gandhi szemére, hogy mozgalmával késhegyig menő harcot folytat az az elve, hogy hármibe kerüljön is, csak véget vethessen a külföldiek indiai uralmának. A fehérekönyv igyekszik igazolni az India ellen alkalmazott erőszakos angol rendszabályokat.

Találkozó készül Roosevelt, Churchill, Sztalin és Molotov között

Washington. (Bud. Tud.): Ismeretes, hogy Eden brit külügyminiszter kedden visszatért Washingtonba. Tárgyalásainak középpontjában azok a megbeszélések állnak, amelyeket Roosevelttel, Hullal és Sumner Wellessel folytatott és amelyekben az amerikai lapok jelentése szerint két kérdést kell eldönteni.

1. A sürgős feladatok megoldása.
2. Politikai megegyezés a szövetséges nemzetek között a háború utáni hónapokban való politikai együttműködésről.

Egyébként a további megbeszéléseken

előreláthatóan előkészítik az egyesült nemzetek vezető államférfiainak további összejöveteleit. Így találkozást készítenek elő Roosevelt és Churchill között, valamint Sztalin, Molotov és Roosevelt között. Eden hosszabb megbeszélést folytatott Hull külügyminiszterrel. A megbeszélésen ott volt Halifax lord washingtoni angol nagykövet és a moszkvai brit nagykövetség egyik volt tanácsosa, akinek jelenlétéből arra következtetnek, hogy megbeszéltek a brit-amerikai-orsz együttműködést.

A világháború igazi csatálere

Írta: Dr. Paál Árpád

Morgan Jean-Pierpont amerikai bankár, aki a világ legnagyobb hatalmu bankhálózatának volt a főnöke, március 13-án meghalt, s ez alkalomból a világ minden táján (nálnuk is) sok bémulattal írtak az ő általa naggyá tett pénzhatalomról. Arról, amelyik tulajdonképpen Amerika külpolitikai és hadügyi irányát és berendezkedését is leghatározottabban befolyásolja. Hiszen Amerika kínai politikáját is ez a bankhatalom fordította olyan irányba, hogy Japán keletázsiai gazdasági és néprokoncsági szervezkedésének útját állja s így a Japán elleni háborúra vezessen. A Morgan-házé Amerika bankhálózatának négyötöd része, amellyel az acéltermelés, a vasúti és hajózási ügyek, a gáz, víz és villamosság vezetése fölött uralkodik, s a saját embereit tudja bevinni az amerikai külügyek és hadügyek intézésére. Hiszen Stimson amerikai hadügyminiszter, ki korábban, a Taft elnöksége idején külügyminiszter is volt az Egyesült Államoknak, — tulajdonképpen a Morgan-ház képviselője az amerikai kormányban.

Az amerikai pénzhatalom írja elő az angliai gazdasági világruralom érzékeny és idegmozgató gőcpontjainak is az elfoglalását, még pedig mindenütt, ahol ez az angol szervezet kimerültnek és erejehagyottnak mutatkozik. Vagy ott is, ahol erélyének előregedése várható, mint például Indiában és a Közelkeleten, vagy Afrika különböző vidékein. Az eszköz erre az amerikai bérleti és kölcsönzési törvény, mely a mostani háborúban az angolszász szövetség összes résztvevő államait Amerika adósává teszi. Előszörban az angol világbirodalmat, Amerika máris föllépett az igényével, hogy Anglia a neki adott segítségek és háborús ellátások fejében adja át a kanadai, délafrikai és ausztráliai birodalmi összefüggését, s egyuttal a világtengereken és a világ légi útjain ezümbajóhető támaszpontjait.

Érdekes, hogy az angolszász szövetség részéről a tengelyhatalmakat vádolják világruralomra törekvéssel. Az előbbi vázlatos ráutalásból kivehetjük, hogy tulajdonképpen a morganizmus, az amerikai pénzhatalmi hálózat az, mely világruralmat akar még a saját szövetségesei rovására is, még inkább a többi népek rovására. Az északamerikai pénzügyi körök már jelentkeznek, hogy a dollárba olvasszák bele az angol fontpénzt, s legyen egy államfölkötti világ pénz, mely fölött az amerikai bankuralom dirigáljon. Jelentene ez azt, hogy minden állam, s így Anglia termelő munkája is attól függne, vajjon az amerikai világpénz hogyan állna kinek-kinek a rendelkezésére, milyen munkát vagy munkabeszüntetést kívánna annak a fejében. A gazdasági élet kölcsönösége és egymást tápláló szerveztsége helybe lépne az a követelmény, hogy a világpénzzel való nyereszkedés szempontjainak hogyan felelhetnek meg az

egyek népek. Ha például a gabonatermelés nem mutatkozik a pénzürelom szempontjából uyereseésnek, akkor beszüntetik a mezőgazdasági üzemeket, s hiába van milliárdnyi éhező, az mind nem juthat kenyérhez. Mert csak az így megdráguló gabona adhat a fölötté rendelkező pénzhatalomnak nyereséget.

As amerikai pénzürelom világhatalmi igényeivel szemben Anglia is védekezésbe kezdett. A védelmi megszervekedést nem kisebb ember vezeti, mint Keynes professor: ugyanez a nagy közgazdasági szakértő, ki a mult világháború végén nemcsak megjósolta, hanem ki is számította, hogy az akkori győzteseknek a legyőzöttek ellen irányuló kizsákmányoló módszere a gazdasági élet világválságát fogja okozni, s csak újabb ellenségekedést ültet a népek közé. Keynes akkor a békekonferencián nem hallgattak meg, mire ő ott is hagyta ezt a háborútermelő béketárgyalást. Most ismét elővették Keynes professort, hogy adjon eszmét a pénzürelmi világtérvekkel szemben Anglia gazdasági életének és fejlődésének a megvédésére. Az angol szorongók mellett ezeken a londoni tanácskozásokon ott szorongának az Amerikának eladósodó emigráns kormányok is, melyek szintén csak a pénzürelom követelményeit kellene hogy teljesítsék. hármennyire is az ő oldalukon virulna ki az a hártéri győzelem, amittől ma még bizony elég távol állnak.

Es Keynes védekező terve ez: nemzetközi kölcsönös elszámolási bankot kell szervezni. Könyvelési fölöszlegekkel kell egymás tartozását kiegyenlíteni, az egyes államok termelési képessége alapján kell megállapítani, hogy melyik nép milyen hitelkeretet kap az elszámolási közösségben. Tehát pénzürelm és felhalmozott arany helyett a népek munkája lenne az, ami kicserélésre kerülne, s ami ezert számítana, hogy ki az adós és ki a hitelező. Ugyanez a munkapénzürelmsziszter ez, ami Európában éppen német kezdeményezésére a termelési kontingensek kicserélésével rendezti a népek közötti fizetéseket. Az angol gazdasági élet régi pénzürelmi rendszerének legfőbb lapja, a „Manchester Guardian” ki is fejté a Keynes-tervvel szemben, hogy ez tulajdonképpen a német gazdasági irány elfogadása. Az, amelyik az aranynak, a pénzhatalom megrögzítésének az uralma helyett a népek munkája és teljesítőképessége szerint akar új világrendet.

Ezert az új világrendet folyik most a világháború. Hogy ne a Morgan-féle pénzürelom káprázata el a szegény embereket, hanem a népek saját munkájába vetett hite legyen a lelkek igazi irányítója. Ennek a hitnek a szükségét már Anglia gazdasági szakértői is kezdik felismerni. Ebből kiszámítható, hogy a győzelem mégse a pénzürelom világhatalmi törekvései számára árlelődik.

Felszentelték a dunántúli református egyházkerület új püspökét

As *Esti Újság* írja: Páparól jelentik, hogy Györy Elemér, a dunántúli egyházkerület új református püspökét a pápai új templomban szerdán délelőtt eszentelték fel püspöki szolgálatára. *Rovase* László dunamelléki ref. püspök végezte az avatást. Azután Györy Elemér püspök ígét hirdetett.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Eszakamerika kezébe csuszik át Anglia tengeri fölénye

1944 végén az angol kereskedelmi flotta csak töredéke lesz az amerikai hajóépítésnek

Berlin. (MTL.) Hansen fregatkapitány a Nemzetközi Tájékoztató Iroda tengerészeti szakértője írja: Anglia feltartóthatatlannul csuszik le fontos, tengereket uraló helyzetéről, amelyben hajóhada védőbástyája és biztosítéka volt kereskedelmi tengerészeti és tengerentúli gazdaságának. fenntartója a birodalomnak. Anglia kétségtelenül épít hadihajókat, lehetséges többet, mint annakelőtte. Ezek azonban kicsiny kísérőhajók és mint Alexander lord többször is hangsúlyozta, ezeknek semmi közük az angol hajóhad gyarapodásához. Knox amerikai tengerészeti miniszter ezzel szemben kijelentette,

hogy az északamerikai haditengerészet kiépítésében a kitűzött célokat nemcsak elérték, hanem messze túlépték. Az eredeti tervknél jóval előbbra vannak. Vickers ellentengernagy kijelentette, hogy az amerikai hajóépítés 1944 végén 50 millió tonnát tesz ki. Land tengernagy ugyanakkor azt hangsúlyozta, hogy az amerikai kereskedelmi hajóhad 1943 elején már 61 százaléka volt az angol kereskedelmi hajóhadnak. Ebből arra a következtetésre lehet jutni, hogy 1944 végén az amerikai hajóépítésnek csak töredéke lesz az angol kereskedelmi flotta.

Nagy élelmiszerkorlátozások az Egyesült Államokban

Genf. (MTL.) A Német TI jelenti: A londoni lapok amerikai jelentései szerint, az Egyesült Államokban március 29-ig nem szabad eladni zsírt, vaját, margarint, ételolajat. A húseladást nem tiltották ugyan meg, de a hús sem áll kello mennyiségben rendelkezésre. Egy newyorki nagy húskészern 1850 elárúító üzemet be kellett zárni húshiány miatt. Pózelekféle is rendkívül nehezen kapható az Egyesült Államokban.

Genf. (MTL.) A Német TI jelenti: Washingtonból érkező hírek ezert az Egyesült Államok kormánya az ausztráliai külügyminiszter látogatása alkalmából azt a javaslatot terjeszti elő, hogy Új-Guineában az Egyesült Államok számára tengerészeti és légi támaszpontokat építsenek. Washingtonban számítanak arra, hogy Ausztrália az Egyesült Államok javára lemond a volt német Új-Guineára vonatkozó mandátumáról.

A belügyminiszter véglegesítette állásában dr. Soós István polgármestert

Fontos közigazgatási ügyekben folytatott a polgármester tárgyalásokat Budapesten

Nagyvárad. Március 24. Dr. Soós István polgármester több napon át Budapesten tartózkodott, hogy részt vegyen a Városok Szövetségének választmányi ülésén és különböző miniszteriumokban megbeszéléseket folytasson. A polgármester tegnap este érkezett vissza Nagyváradra.

Közben a hivatalos lapban megjelent a polgármester véglegesítéséről szóló belügyminiszteri rendelet, ughogy a városok szövetségének választmányi ülésén ebből az alkalmából az ország többi véglegesített polgármesterével együtt melegen üdvözölték őt.

Soós István polgármester egyébként hazaérkezése után a következőket közölte a nagyváradai sajtó képviselőivel:

— Az 1940 novemberében megjelent miniszteri rendelet értelmében a közigazgatáshoz kinevezett tisztviselők állása csak ideiglenes jellegű s az 1942. évi 22-ik törvényikk a belügyminiszter hatáskörébe utalta a

közigazgatási tisztviselők véglegesítését. Ennek alapján most Kolozsvár, Zombor és Szabadka kivételével véglegesítették állásukban az ország összes törvényhatósági jogu városainak polgármestereit. A Városok Szövetségének választmányi ülésén üdvözölték ez alkalmából dr. Poohl Sándor kassai, dr. Alapi Gáspár komáromi, dr. Mályay Ferenc marosvásárhelyi, dr. Vitéz Nagy Miklós ujvidéki, dr. Soós István nagyváradai, dr. Csóka László szatmári és dr. Megay László ungvári polgármestereket.

— A Városok Szövetségének választmánya ünnepelte dr. Szendy Károly budapesti főpolgármestert, abból az alkalmából, hogy a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi kara, az egészségügyi intézmények fejlesztése körüli érdemeiért díszdoktorrá avatta. A Városok Szövetségének választmánya elhatározta, hogy megfesteti Szendy Károly arcképét s azt közgyűlési termében helyezeti el.

Szabadkezet kérnek a városok a közellátásban

— A Városok Szövetségének választmányi ülésén megbeszélésre került kérdések közül egyébként legfontosabb a közellátás ügye volt. E kérdésben a Városok Szövetsége előterjesztést tesz a közellátási miniszter-

iumhoz. Ezzel kapcsolatban — folytatta közlését a polgármester — én is felazóltam és javasoltam, hogy a városok kérjenek szabadkezet, ha nem is minden közellátási cikk, de legalább a zsir és az ezzel kapcsola-

Mozik műsora:

APOLLO: Lidérfény.
BELVAROSI: Utolsó pillanat.
KORONA: Házassággal kezdődik.
CASINO: Az 5-ös számú örház.

tos takarmány, a fa és a burgonya saját hatáskörben való beszerzésére. Javaslomat különösen Kaposvári György kaposvári és Endrey László bódmezővásárhelyi polgármesterek támogatták.

— Budapesti utam alkalmával — mondotta a továbbiakban dr. Soós István polgármester — megbeszéléseket folytattam a város részére kiutalt eljátmány és a Horthy-István telep környékén tervezett földvásárlás tárgyában, amely utóbbira 360 ezer pengőt utalt ki a kormány.

— Megsürgtettem a belügyminiszteriumban a városi költségvetést jóváhagyó leirat leküldését, ami a napokban meg is fog történni.

— Ugyanez a belügyminiszteriumban letárgyaltam a nagyvárad-szalontai villanyvezeték ügyét, s konkrét formában ígéretet kaptam arra, hogy a miniszterium a vezeték építési költségeihez 150 ezer pengővel hozzájárul, tehát a költségek egyharmadát viseli.

— Hosszasan tárgyaltam a miniszteriumban a 4-es számú múttal kapcsolatos kérdéseket, valamint a Teleki-utca és az Aradi-ut burkolásának ügyét, amely utóbbi utvonall burkolására még a tavasz folyamán sor kerül.

— Végül — fejezte be nyilatkozatát a polgármester — elvi jellegű megbeszélést folytattam a belügyminiszteriumban a tisztviselők véglegesítésé tárgyában. Ezzel kapcsolatban lejárt az a 40 napi határidő, amelyet a tisztviselők származási és képesítési okmányainak beszerzésére, illetve felülvizsgálására engedélyeztek, ughogy a véglegesítésre vonatkozó felterjesztéseket rövidesen megteesszük. A kérdés személyi vonatkozásait most nem tartom szükségesnek érinteni.

A városi tisztviselők tisztaléése Soós István polgármesternél

Abból az alkalmából, hogy dr. Soós Istvánt a belügyminiszter véglegesítette állásában, a város hivatalnokai kara Gyapay László helyettes polgármester vezetésével küldöttségileg jelent meg a polgármesternél és jókívánatait fejezte ki. Gyapay László üdvözölő beszédében rámutatott arra, hogy a polgármester nemcsak, mint kiváló közigazgatási ember, hanem, mint baráti érzésű hivatalfőnök is kiérdemelte a tisztviselői kar megbecsülését. Válaszában a polgármester kifejtette, hogy nehéz időkben vette át a város vezetését s a mai még nehezebb idők fokozott munkateljesítést követelnek mindenkitől. Az elmúlt két és fél év alatt azt a tapasztalatot tette, hogy a tisztviselői kar valamennyi tagja ha nem is ugyanazzal a rátermettséggel, de mindenesetre teljes jóakarattal végezte munkáját, s ezt meg kell kívánnia a jövőre nézve is.

Nagyvárad város legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb szines 1 80 P kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Német sikerrel zárult le a nagy oreli csata

Déltuniszban újabb brit támadást vár a tengelycsapatok hadvezetősége. Négy hónap alatt 11.958 páncélost vesztek a bolsevisták

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A tengelycsapatok Délkelettuniszban minden arcvonalon megállították az angol és amerikai hadműveleteket és súlyos veszteséget okoztak az angol csapatoknak. Katonai körökben azonban azzal számolnak, hogy a megkezdett hadműveletek folytatódnak, tekintettel arra, hogy az ellenség ezen a területen jelentős fölényben van.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Newyorki jelentés szerint Csangkaisek felesége, rossz egészségi állapotára hivatkozva, lemondott az Angliába való utazásról. Az amerikai lapok elismerik, hogy a viszony Csungking-Kina és az angol csapatok között már egyáltalán nem barátságos, mert Csangkaisek feleségének törekvése, hogy sürgősen gyakorlati segítséget eszközöljön ki, megbukott.

Berlin. (MTI.) Mint a Német Távirati Iroda jelenti, a hadsereg kötelékei november 20. és ez év március 20-ika között 10.558 szovjet páncélost pusztítottak el, tettek harcoképtelenné, vagy zsákmányolták. Ugyanezen idő alatt a német légi erő és a légvédelmi tüzérség 1400 szovjet páncélost pusztított el.

Zsevszk elfoglalása gyakorlatilag az oreli csata befejezését jelenti

Berlin. (Interinf.) Február 13-án a Dnyeper és Donec között elkezdett nagy ellentámadás, amely a charkovi esatán túlmenően Kurszktól nyugatra és északnyugatra folyó támadó hadműveletekre vezetett, egyúttal lezárta az oreli elhárító csatát is. A közel két hónapos harcokban a német hadosztályok emberben és hadianyagban fölényben levő ellenséggel szemben állták meg helyüket. Charkov visszavétele és a doneci vonal birtokbavétele mellett kétségtelenül ez a legjelentősebb eseménye a négy hónap óta tartó téli esatának. Oreltől délre és délnyugatra a szovjet folytatta támadásait egész a legutóbbi napokig. Zsevszk elfoglalása gyakorlatilag az oreli csata befejezését jelenti. A szovjet hadvezetése kénytelen volt más arcvonalrészekben is korlátozni támadó tevékenységét. Azok a súlyos veszteségek, amelyeket a bolsevisták elszenvedtek anélkül, hogy még csak részeredményeket is értek volna el, nyilván jelentősen lerontották a szovjet erők harciképtét. Szpasz Demenszkoje mellett az egyik német rohamosztály sok olyan foglyot ejtett, akiknek vallomása szerint a hadosztályuk már az első támadási napon 50 százalékos veszteséget szenvedett. A további támadások során újabb

nagy veszteséget szenvedtek, úgyhogy a hadosztály most mindössze kétezer emberből áll. Leningrádnál és a Ladoga-tónál az ellenség támadásai összeomlottak. A német hadmozdulatok

Újabb tért nyert Kurszknál a német támadás

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TL. A védő főparancsnokság közli: Kurszktól nyugatra támadásunk a rendkívül rossz talajviszonyok és a szivós bolsevista ellenállás ellenére is újabb tért nyert. A Ladoga-tótól délre újabb ellenséges támadások elkezdődtek harcokban összeomlottak. A keleti arcvonal összes többi megszüldött szakaszairól csak helyi ellenséges harcok híradtak. Az a januárban kezdett nagy ellenséges támadás, amelyet északról és délről az oreli-tér kézrekerítésére indítottak, a német csapatok határozott ellenállásán meghevisült. Orel körüli nyolcheti súlyos esatában 10.594 foglyot ejtettünk, míg az ellenség vérvesztésége

Kurszktól nyugatra és északnyugatra további teret nyertek. A bolsevisták légi harcokban 52 gépet vesztek, egyetlen egy német veszteséggel szemben.

15.000 emberen felül van. A német csapatok 1061 páncélost, 485 löveget és nagymennyiségű fegyvert zsákmányoltak vagy megsemmisítettek.

Nápolyt és Palermót bombázták az angolok

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1032. közleménye: A hétfői napon kemény harcok folytak a tuniszi harctéren, különösen a középső és déli szakaszon. A tengely repülői kikémltek és megtámadták az ellenséges páncélosok gyülekezési helyeit. Német vadászok 12 ellenséges gépet elpusztítottak. Három másik gép a légvédelmi ütegek tüzeben gyulladt ki. Három

Dél- és Közép-Tuniszban a heves harcok tovább folytak. Német csapatok ellentámadással néhány helyen visszaverték az ellenséget. Más arcvonalszakaszon a német és olasz kötelékek a légi erőtől támogatva súlyos elhárító harcban állnak az ellenséggel. A Földközi-tenger térségében 15 ellenséges gépet lelőttünk. Saját veszteségünk három gép.

Ellenséges bombázók hétfőn nagy magasságról az északnémet partvidéket támadták. A lakosságnak első sorban Wilhelmshafenben veszteségei vannak. Öt ellenséges bombázót lelőttünk. Német harci gépek a keddre virradó éjjel Anglia keleti partvidékén Hartlepool hajóépítő műhelyeit és kikötőjét támadták.

gépünk nem tért vissza. A 23-ra virradó éjjel ellenséges gépek bombákat dobtak le Nápolyra és környékére. A bombázásnak nem voltak áldozatai. Hétfőn délután mintegy 20 amerikai repülőgép támadást intézett Palermó ellen. A városban több épület elpusztult, vagy megrongálódott. A polgári lakosság körében 38 halott és 184 sebesült az áldozat. Öt ellenséges gépet lelőttünk.

Páncélos támadás elhárítása

Írta: Benary alezredes

A keleti hadszíntérről érkező hírek állandóan beszámolnak az elhárító harcok óriási küzdelmeiről. Köztük jóformán napirenden vannak a bolsevista páncélos támadások eredményes elhárításáról szóló jelentések.

Az elhárítás munkáját rendszerint a légi erők kezdi meg azzal, hogy feldeitit az ellenséges páncélos gyülekezéseket, telvonuló páncélos oszlopokat. A telderítők híradása után megindul ellenük a harci és zuhanóbombázó repülőgépek támadása és bombákkal igyekeznek őket megsemmisíteni. Hibavalónak bizonyul ilyenkor aztán a páncélos cikk cakkban való futkosása, a stuka elől nem tud menekülni.

A légi támadással egyidőben megindul a tüzérség összpontosított tüze is a jelentett menetszlopra, vagy készenléti állásokra. Sokszor sikerül a jól irányított tüzérségi munkának már csirájában megfojtani a készülő támadást. Ha pedig mégis sikerült az ellenségnek a támadást megindítani, akkor a páncélosok a főarcvonal mögött közvetlenül felállított lövegek irányított tüze elé kerülnek, első sorban pedig a páncélelhárító ágyúk az a gyalogsági és kissé hátrább álló tábori ágyúk is hozzájárulnak a páncélosok rohamának letöréséhez.

Az elhárításban az oroszlanrészt mégis a páncélos elhárító lövegeknek

mul. Ezek könnyen mozgatható és jól rejthető ágyúk, melyeknek rendkívül hatékony gránátjaik átütik az acélkolosszus vastag páncélját. Ezeket páncélvadász különítmények kezelik és hogy hathatósan és szakértelemmel, arról hallunk a mindennapi jelentésekben. A lövegek jól álcázva, készen várják a páncélosok rohamát és amikor megjelennek, kilesik a legalkalmasabb pillanatot, esetleg gyors átlövélváltással kerülnek a kilővéshez alkalmas helyzetbe és tűzükkel leállítják a páncélos mozgását.

Előfordul az is, hogy a páncélos áradat betör a gyalogsági állásokba itt aztán a gránátosok, utászok és lövészek veszik fel a harcot ellene. Ekkor kerülnek alkalmazásra a különleges aknák, lángszórók, gyújtópilackok. Ezeket bátor harcosok a páncélosok elé dobják, aminek tartalmától az olajos gép lángra kap. Hasonló szerepe van a lángszóróknak is. Az aknákat a veszélyeztetett helyeken helyezik el, páncélos csapdák és gödrök mellett.

Természetesen minden elhárító küzdelem nem egyéni kezdeményezést, nem egy-egy szakasznak „saját szakállára” való kalandját jelenti, hanem egy magasabb vezetés tervébe illeszkedő, megfontolt terv végrehajtása. Nagy ügyességet, lélekjelenlétet és

elszánt akaratot követel a páncélelhárító munkája. Hallottunk hírt páncélos vadászról, aki elhárító ágyúval két páncélost szétlőtt. Amikor a harmadik egy terep mélyedésében akart oltalmat keresni az irányított lövések ellen, a vadász aknával utána futott és oly ügyesen robbantott vele, hogy a páncélos mozgásképtelen lett. Mivel ő megsebesült, az odasielő bajtársakra hárult a páncélos teljes megsemmisítése. A másik páncélvadászról szóló hír még nagyobb önfeláldozásról számol be. Két harcok között a terepen át éppen az állásaik előtt. Tüzelésük oly heves volt, hogy bajtársai, akik csak kézi fegyverekkel voltak felszerelve, nem tudták a közelébe érkező. Ekkor ő felugrott a lövészárok elé és géppisztolyával heves tüzet zúdított a harcokosi felé. Ezzel a páncélosok legénységének figyelmét magára vonta. Ezt a pillanatot bajtársai kihasználták és felrobbantották a páncélosokat. Amikor visszatértek a lövészárokba, az önfeláldozó bajtársukat holtan találták.

Amikor a hírek beszámolóját hallgatjuk, a szovjet páncélosok száznak pusztulásáról, elképzelhetjük a küzdelem hevesességét, amelyből a páncélvadászok veszik legjobban ki a részüket.

KORO - A Filmszínház
Muráti Lili és
Hajmássy Miklós
minden eddigi sikert
felülmutató filmje

Házassággal kezdődik

Bemutató
szerdén

Hitler ifjúkai festményeit egy szegedi zsidó családnál találták meg

Diszes albumot küldtek a nyugalmazott főállatorvosnak a festmények másolataival

Nagyvárad, március 24.

Leánya látogatására érkezett Nagyváradra egy nyugalmazott járási főállatorvos, aki régebben egy alföldi városkában teljesített szolgálatot s most már évek óta Budapesten él. A nyugalmazott főállatorvos, aki nagyon kért, hogy ne írjam ki a nevét, érdekes albumot hozott magával a Szaniszló-utcai vendéglátó házba. Az album Hitler hét ifjúkori festményének reprodukcióját tartalmazza. Ez még magában nem volna nagy szenzáció, de fokozza az érdekességét, hogy a tekintélyes külsejű, idős ur a német nemzeti szocialista párttól, a Hitler-kultusz fejlesztése terén szerzett érdemeiért ajándékba kapta az albumot, még magasabbra kanyarítja az érdekesség lézgerbóját az az egyszerű tény, hogy a nyugalmazott főállatorvos, a gyönyörű Hitler-album tulajdonosa: zsidó.

Ezért nem óhajtja, hogy kiírjam a nevét. Mert, ugyebár egy ilyen album jó, hogyha van. De mit lehet tudni? Esetleg jobb, hogyha nincs...

Két német ur megjelenik a főállatorvosnál

Hogy hogyan került az album a nyugalmazott főállatorvos birtokába, azt nem sikerült egészen pontosan megállapítanom, mert a nagyértékű ajándék titokzatos tulajdonosa elzárkózott pontosabb felvilágosítások megadása elől. Mikor felkerestem a Szaniszló-utcai házban, bizalmatlanul és hidegen csak annyit mondott, hogy az egészből egy szó sem igaz. Dajkamese. De kerülő úton olyanok révén, akik pontosan és legrészletesebben ismerik az egész esetet a következőket sikerült megtudnom:

A főállatorvos egy közeli hozzátartozója, aki már református vallású, Bécsben végezte egyetemi tanulmányait s ott német fiatalemberekkel kötött barátságot. Ezeknek elmondta tudomása van arról, hogy egy szegedi zsidó család tulajdonában két eredeti Hitler-festmény van, amelyeket a német nép vezére, a világtörténelem egyik legnagyobb politikai zsenije még ifjú titán korában készített. A magyarországi diák német pajtásai megjegyezték maguknak a nagyjelentőségű közlést, nem mulasztották el feljegyezni kollégájuk címét sem, s hosszabb idő elteltével két német ur jelent meg a nyugalmazott főállatorvos budapesti lakásán.

A titok titok marad...

A nemzeti szocialista párt kiküldöttei voltak, horogkeresztes jelvényel a karjukon. A főállatorvosék nem tudták mire vélni a meglepő látogatást, a fiatal diák, aki épp otthon tartózkodott, már el is felejtette ötletszerű közlését a szegedi zsidó családról s azért nem csekély volt csodálkozásuk, amikor a német urak nagyon előzékenyen és kedvesen kijelentették, hogy a Hitler-képek ügyében jöttek.

A megrökönyödést természetesen rögtön a vidám sziveslátás légköre váltotta fel a nyugalmazott főállatorvoséknál s amennyire módjukban állott, pontos utbaigazítást adtak a

nagyértékű festmények szegedi tulajdonosaihoz. A horogkeresztes urak erre el is indultak a tiszaparti metropolis felé.

Most felvetődik a kérdés: hogyan került a két Hitler-kép a szegedi zsidó családnál? De erről nem szól az óvatossá kronika, holott ez lenne az ügy legérdekesebb része.

De tény, hogy a német urak leutaz-

tak Szegedre, ott megtalálták a Hitler-festmények tulajdonosát, szakértői vélemény alapján megállapították, hogy a képek csakugyan a Vezér ifjúkori művei, s meg is vásárolták a két festményt. Nem sokat alkudoztak. A szegedi zsidók álmukban sem remélhették ekkora összeget. A két képet több ezer pengő ütötte a markukat.

Diszes album ékezik az eredeti festmények másolataival

Megint eltelt vagy egy félszázad. A Hitler-festmények bekerültek a nemzeti szocialista párt Hitler-relikviái közé, s a főállatorvosék a maguk részére már befejezettnek vélték az ügyet, mikor egy szép napon diszes albumot kaptak, benne hét Hitler-festmény gyönyörű másolataival. Hogy a sorozat magában foglalja-e a magyarországi diák közvetítésével felfedezett két Hitler-képet, amelyekre állítólag

egy francia művészeti folyóiratban is olvastak a németek homályos utalást — azt a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet tudni. De az egész sorozat magán viseli a lángelme kéznyomát, ha minden darabja nem is ki-mondottan művészi alkotás. Csupa háborús emlékek, amelyek élénken éltek a fiatal Hitler-lelkében, mikor még a merész pályafutás álmaival megfestette őket.

(J. B.)

A MAKRANCOS ÖKÖR MEG A CIMBORÁJA

avagy

Hová vezet a szavasmarhák szolidaritása

Nagyvárad, márc. 23.

Az az ökör sem gondolta volna ifjú nagyvadászának legszínesebb s legmerészebb álmaiban sem, hogy valaha még hivatalos akta lesz belőle. A tanuk egész sorát vonultatják fel volt gazdája — s közvetve az ő — védelmében, s annyi fejtörést és gondot okoz majd komoly törvényszéki uraknak. Ha sejtette volna, talán jobban ügyel a — szarvára.

A tragédia azzal kezdődött, hogy Bondár Imre nagyszalontai gazda, 1940 novemberében vásárra hajította ökrét, s el is adta azokat egy juhász nevű embernek. A szavasmarha-eladónál kötelező az állatok szájának orvosi megvizsgálása, abból a szempontból, hogy nem található-e bennük száj- és körömfájásos fertőzés. Bondár gazda Marék Mihály napszámost bízta meg azzal, hogy a vizsgálat céljából az ökör száját felnyissa.

S ekkor történt a baj.

Amikor ugyanis Marék kétmarokra fogta a korláthoz kötött két ökröt egyikének a száját, a másik ökör — mint majd később megtudjuk, pusztán szolidaritásból — szarvaival bele-dőlt Marék állatába s a törvény nyelvén szólva, nyolc napon túl gyógyuló sérülést okozott rajta.

Igy lett az ökörből törvényszéki ügy s így került Bondár Imre a vádlottak padjára.

A kérdés elsősorban akörül forog, hogy „hamisok” voltak-e Bondár Imre ökrei, s ha igen, figyelmeztette-e ő erre Marék Mihályt. A vádlott állítá-

sa szerint igen. Marék Mihály szerint nem.

— Nem mondták magának — kérdezi Váradi elnök — hogy hamis az ökör, s nem hagyja a száját kinyitni?

— Hát nem az döntött meg — hangzik a válasz — hanem a cimborája!

Boglyinka György, nagyszalontai vízhozó és ökörhajcsár, aki az ökröket a korláthoz kötötte, előbb azt mondja, hogy Bondár nem figyelmeztetett az ökrök „hamis” természetére. Később azonban mégis csak úgy emlíkszik, hogy megtörtént a figyelmeztetés.

— Az előbb azt mondta, hogy nem! — szól rá az elnök. — Hát helyén van magának az esze?

— Hát helyén van — simogatja a fejét mintegy bizonyítván a tanu — csak nagy szót hallok!

Mátyási Imre ugyancsak szalontai ökörcsordást hallgatja ki ezután a bíróság.

— Felesége van? — kérdezi az elnök. — Van nekem! — vágja ki büszkén.

— Hát gyermeke?

— Kilenel! — harsogja még nagyobb öntudattal, majd elöbádja, hogy azon a nyáron ő őrizte Bondár Imre ökrét, de az „nem bizonyult hamisnak”, sohasem bántotta sem őt, sem két kislát, akik szintén „hajkurászták”.

— A száját is nézte? — kérdezi az elnök.

— Nem néztem én. En mint pásztor-ember két-háromszáz jószágunk nem nézhetem végig a száját!

Beöthy Konrád dr. törvényszéki orvosszakértőnek a sérülés minőségé-

gére nézve adott szakvéleményének meghallgatása után dr. Varga Lajos állatorvost hallgatja ki a bíróság. Főként a körül forog a kérdés, hogy az ökörnél előfordul-e, hogy idegen emberrel szemben bizalmatlan, vagy idegessé teszi-e az, ha a társát bántalmazzák, mely fogalmat, ökörszettel nézve, a száj erőszakos kinyitása is kimerít. Továbbá, hogy, ha hamis az ökör, hibába a szarvát szabaddon, gomb nélkül hagyja.

A tanu a két első kérdésre igenlő választ ad, míg a gombra vonatkozóan dr. Beöthy véleményével egyezően — azt mondja, hogy a gomb, döntés esetén, még súlyosabb sérülést okozhatna, ha azonban el volna látva vele az ökör szarva, az figyelmeztetésül szolgálna az állat „türelmetlen” volta-ra s így nagyobb ávatossággal járnának el vele szemben.

Övény Árpád állatorvos tesz meg jelentékelen tanuvallomást, majd dr. Kálnay mondja el védőbeszédét, hivatkozva az állatok alacsonyabb szellemi színvonalára s az egymás iránt mégis, meghatóan megnyilatkozó szolidaritásra, leszögezve, hogy az az ökör, mely a sérelmet okozta, nem azonos azzal az ökörrrel, mely a száját nem hagyta kinyitni.

Aki netán a végére is kíváncsi az ügynek, annak elárulhatjuk, hogy a bíróság végül is felmentette Bondár Imrét a vád, és következményei alól, mivel a tanuvallomásokból azt lehetett megállapítani, hogy az ökör valóban csak cimborája iránti szolidaritásból cselekedett, amikor Marék Mihályt megdölte. A királyi ügyész azonban nem látta ilyen ártatlannak az esetet, s fellépett az ítélet ellen.

Mi pedig mindezek után — állatméséről lévén szó — a tanulságot vonjuk le, mégpedig így:

Az ökör lehet ugyan konzekvens, de az ő türelmének is van határa...

(M. F. V.)

Buna acél helyett

A német szintetikus kaucsuk, vagyis a „buna” mindig újabb és újabb tért hódít. Ma már négyféle bunafajta terjedt el, amelyek közül a „buna S” és a „perbunan” a legismertebbek. Az előbbi nagyfokú rugalmasságánál, kopási ellenállásánál, tartósságánál és hőálló voltánál fogva rendkívül értékes, míg a perbunan a természetes guminnál is értékesebb, mert igen ellenálló az olaj, zsiradék és benzinnel szemben. Főleg hengerfejek és tengelytömítések, valamint kábelfalak előállítására alkalmas. A tömitésekre eddig túlnyomórésztben aszbesztet alkalmaztak, de a buna e célra sokkal jobban használható. Ujabbban a buna erősségének fokozására fémbetéttel vulkanizálnak bele az anyagba. Ez a bunafajta annyira kiváló, hogy pl. aszbeszt-acéltömítés egy henger fejen már 70. km. után kilyukadt, míg egy bunatömítés még 4000. km. után is változatlan maradt. Ezenkívül a buna kiváló műanyagnak bizonyult hengerlőgépek és villamoskerekek meghajtására, a perbunan pedig olajozásnak kitett szíjak, stb. készítésére. A bunának ez a sokoldalú alkalmazása nem háborús szükségéből történik, hanem a technika haladásának tulajdonítható.

(MNK.)

Miért igyekszik a szovjet az elvesztett nyugati területeket minden áron való visszaszerzésére

A téli visszavonulás után is folyik a munka az építőmunka keleten

A tavalyi nyári offenzíva idején a szövetségesek Oroszországtól akkora területet szakítottak el, mint a Német Birodalom, Franciaország és Anglia együttvéve. A Szovjetunió a háború kitörésekor a balti államokkal, Besarábiával, Kelet-Lengyelországgal együtt 22 millió qkm-t tett ki, ebből 15 esett az ázsiai területre. A Szovjetunió európai területe nem képez egy egységes termékeny és egyforma lakott területet, hanem a legjobb bűztermő része a közepű, nyugaton és délen van. Itt vannak a mezőgazdaságilag legjobban termő földek és itt legsűrűbb a lakosság, mialatt északon és keleten mind ritkábban lakott és a klimatikus viszonyok miatt lehetetlen a normális gazdálkodás. Hatalmas mocsarak, járhatatlan erdők váltakoznak a steppékhez hasonló zónával, melyben a leg egyszerűbb lakosság a legprimitívebb formák között tengeti életét.

ellátási területeit elszakították a bolsevistáktól. A visszaszerzés nagy igyekezte legjobban bizonyítja, milyen életfontosságú területek ezek a háború továbbvezetése szempontjából. A múlt évben nap-nap után élelmiszer vonatokat szállítottak az európai államokra. Európa legügyesebb

szakemberei dolgoztak a keleti területen az ipar ujjaépítésén. Ha a téli visszavonulásra is kényszerítette a szövetséges seregeket, a megkezdett építőmunkát folytatják a keleti területen egész Európa boldogulása érdekében. (TFK.)

Hogyan képzei a Times Európa jövőjét

Lisszabon. (MTI.) A Times hosszabb cikkben foglalkozik a háború utáni időkben nagy és kisállamok között kialakuló viszonytal. Európa biztonsága a háború után megköveteli a nagy és kisállamok közötti viszony rendezését. Ertelmét kell adni a kis nemzetek szabad önrendelkezési jogának. A lap szükségesnek

tartja az európai hagyományok megőrzését, de hangsúlyozza, hogy csak az egyesült nemzetek szervezete adhatja meg ehhez a szilárd politikai és gazdasági keretet. Európa el fog veszni, ha az Egyesült Államok, Anglia és Oroszország között nem marad fenn teljes mértékben az egyetértés.

Mit jelentett az elszakított terület?

1940-ben a Szovjetunió összesen 193 millió lelket számlált, melyből 40 millió esik az ázsiai területre. A megmaradt 153 millió embernek nem kevesebb mint kétharmadrésze lakott a szövetségesek által elszakított területen.

A gazdaságilag hasznos területek több mint fele fekszik itt. Gabona, burgonya, cukorrépa-földek. A marhaállomány nagyrésze is ezeken a területeken van. Ha a marhaállomány egy részét el is szállították innen, egy produktív marhatenyészet új területeken kellő előkészítés nélkül lehetetlen. A Szovjetnek leküzdhetetlen nehézséget jelent a meg nem szállt területen tartott marhaállományának a takarmányt előteremtési.

A Szovjettől elszakított terület az európai gazdálkodásnak nagy szolgálatot tett. Az európai termőföldek 113 hektárral növekedtek. Az európai ellátást ez teljesen biztosította.

A Szovjettől elszakított területek nemcsak az ellátás szempontjából játszanak fontos szerepet, hanem a nyersanyag és felszerelés, valamint gazdasági szempontból is.

A Szovjet elmulasztotta kelet felé rakározni készítményeit. Ezzel örszefüggesben még az alumíniumot kell megemlíteni, melynek termelési területei szintén nagyrészt a megszállt területeken vagy a harcterületeken vannak. A harmadik öt éves terv alapján a Szovjetunió tervbe vette az összszükséglet egynegyed részét az Ural hegység bányáiból kitermelni. Azonban ez nem sikerült és az Uralvidék sem pótolhatja az iparilag gazdag nyugati területeket és így nem tarthat lépést az európai termeléssel.

Nagy ellátási zavarokkal küzd a Szovjet

A múlt év nagy harcái következtében a Szovjet nagy ellátási zavarokkal küzd. A legfontosabb területek életereit vágják el, leggazdagabb nyersanyagvidékeit, legtermékenyebb

MARJALAKY TIBOR:

Pestkönyéki képeslap

Szigetszentmiklós, március hó. Kevesen tudják arra miféleképpen, hogy az egykori cinkotai akos kántor, valamint az igazságos Mátyás király emléket még ma is híven és töretlenül őrizi a „Cinkotai Nagyicce” csárdájában, alig egy félórnyira a budapesti Keleti pályaudvartól. Maga a csárda már ugyan nem is áll Cinkota község területén, mert időközben elcserélték a község határait, — ez azonban a lényegen nem változtat. A csárdás váltig ragaszkodik hozzá, hogy az egykori cinkotai kántor jutalom-csárdája is ezen a helyen virágzott, ahol a mai vendéglő áll. A nagyiccét azonban már nem tudja előmutatni — s hiába várom az elfogyasztott hosszúpépítés után valami árkülönböztetést. Épp annyit fizettem, mint máshol. Igaz, fontos az, hogy ne halladjon el ez a kedves történelmi emlék, — talán ezért keresztelték el az itteni HÉV megállót is erről a csárdáról.

Sokat cikkeztek az elmúlt hetekben a fővárosi lapok Ercséről, a dunaparti nagyközségről. Ercsőt ugyanis mintaközséggé szervezték s az itt megvalósított vívmányokat állítottak példaképpen az ország elé. Ezenkívül azonban más nevezetessége is van Ercsinek, amit szépen elfeledtek a cikklírók megemlíteni: itt született báró Eötvös József, a magyar regényírás halhatatlan nevű úttörője. Emlékét büszke kegyelettel őrzik az ercsiek s halálának évfordulójakor minden esztendőben égő fáklyák hirdetik soha nem múló nagyságát.

Ráckeve nemcsak arról nevezetes hogy „itt a világ vége”, mert tovább nem megy a csepelszigeti HÉV, hanem főként arról az emléktábláról, amely az egykori Habsburg-kastély falán áll. Itt búcsúzott ugyanis el a tragikusvajú Lajos király hitvesétől, akkor amikor elindult nézszele alá Mátyásra. Másik nevezetessége Ráckevének a korszerű tele

mezőgazdasági iskola. A jönevű iskolát a környék községei tartják fenn évenkénti anyagi hozzájárulással. Minden község annyi tehetséges gazdafiút küld be a tanfolyamokra, amilyen arányban hozzájárult az iskola fenntartásához.

Sokat emlegetik a pastiek — főként mostanában — a híres neves soroksári fehér kenyéret. Soroksár elsősorban erről volt nevezetes. Ez a nevezetessége azonban időlegesen szűnhet, így hát másik nevezetességét: a jéggyűjtést említem meg. A soroksáriak büszkélkedhetnek ugyanis azaz, hogy nekik van leg több s legnagyobb méretű jégvermük széles e hazában. A műjég nem jelent nagy versenytársat, úgyhogy a jégvágásból sok család szerzi teli mindennapiját Soroksáron. Hasonló üzleti szellemmel vetették magukat a soroksáriak a dunaparti nádasokra. Nádfeldolgozó gyár is működik a városban szép eredménnyel. (Nem ártana az Érmellékről pár szemfüles gazdának tanulmányútra ide lerándulni.)

Ha már Soroksárnál tartunk, beiktatom ide azt a kis történetet, amit a derék soroksári sváb építőmesterről hallottam. A város házat építette ugyanis a lent nevezett mester s amikor kész lett az épület, büszkén mutatta be művét a városi bizottságnak. Rendben is volt minden, meg is dícsérték a mestert, — amikor egyszer csak az egyik bizottsági tag észrevett valamit.

— Nézze csak mester uram, nem jó ám a felírás a homlokzaton. Maga azt írta, hogy: VÁROSHÁZ; figyelje csak meg, hiányzik ám egy „A” betű.

Persze a mester rettentően szégyelte a dolgot s megígérte, hogy másnap pótolja azt az „A” betűt...

Pótolta is; amikor ismét mezelelt a bizottság, abbínt a mestert a középület alra felírása: A VÁROSHÁZ.

Pénteken a szabadegyetemen dr. Bisztray Gyula tart előadást a magyar színjátszásról

A városi Népművelési Bizottság az eheti szabadegyetemi előadást csütörtökről péntekre, március 26-ra helyezte át, melyen dr. Bisztray Gyula miniszteri osztálytanácsos, a kultuszminisztérium népművelési ügyosztályának főnöke „A magyar színjátszás és a közönség” címen tart előadást. Az ügy országos, mint helyi vonatkozásban időszerű előadás rámutat a színjátszásnál mutatkozott nemzetközi elhajlásra, majd tárgyalja a nemzeti kultúránkba való beilleszkedés eszközeit és módját. Az utóbbi évek alatt sok szó esett a színházi válságról. Erről a fontos kérdéstről szakemberek anketóztak, írók nyilatkoztak, a napi sajtó pedig méltó buzgalommal vállalkozott a döntő bíró szerepére. A vitákból végül is az tűnt ki, hogy a színházi válságnak igazgató, ezerszö, kritikus és közönség egyaránt oka. Kétségtelen, hogy túlfinomult üzleti szellem, korszerű megalkuvás és a jöhizemű közönség egyaránt működött közre a válság előidézésében. Amilyen fontos a ponyvairodalomban a tisztogatás, annyira kívánatos és szükséges a magyar színjátszás színvonalának emelése és nemzeti kultúránkba való állatítása. Volt idő, amikor idegen szellem diktálta a színjátszásunk irányát és a közönség elfogadta azt. Az utóbbi években tudatossá vált nemzeti gondolat hirdetőinek és követőinek érdeme, hogy ma már közönségünk követel irodalmunk és művészetünk hamisítatlan értékének megfelelő színjátszást. Közönségünk meglátása, ízlése és bírálatát még tájékoztatásra szorul, amit a pénteki szabadegyetemi előadás nyújtani is kíván. Hisszük, hogy az érdekeltektől hivatalos tényezők, szakértők, sajtó és közönség felfigyelnek ennek az előadásnak oéljára. Szülőföldi Színházunk régi csillogására gondolva, elengedhetetlen jövő fényéhez kíván ez az előadás is utat mutatni. Az előadás pénteken délután 6 órakor kezdődik.

Részvénytársaság alakult a légszaváros hajózási forgalom megeremelésére

Győrből jelentik: (MTI) Asbóth Székár, a neves feltaláló, mint ismeretes, olyan légszaváros hajót szerkesztett, amellyel az egyébként nem hajózható sekélyvizű folyókon is lehet teher- és személyforgalmat lebonyolítani. Győrött és környékén sok ilyen folyó van, tehát nagy az érdeklődés. Polniczky Lipót főispán elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Felsődunántúli Hajózási Részvénytársaság néven társaságot alakítsanak a légszaváros hajózási forgalom megeremelésére. A légszaváros hajókat így akarják bevezetni és rendszeresíteni a magyar közlekedésben és áruforgalomban. A társaság alakuló közgyűlése június 5-én lesz Győrött. Szűkebbkörű bizottságot is alakítottak, amelynek keretében megbeszélik a legsürgősebb teendőket.

Az új 50-ik
magyar királyi osztály sorsjáték
játékterve páratlan esélyeket nyújt,
mert egy sorsjeggyel szerencsés
esetben nyerhető:

700.000

penz

Jutalom:
400.000 P.

Főnyeremények:

300.000 P.

100.000 P.

70.000 P.

60.000 P.

2 x 50.000 P.

2 x 40.000 P.

továbbá

30.000 P.

16 á 20.000 P.

27 á 10.000 P. stb. stb.

Osszesen: **10.810.000 penz.**

Az első oszt. sorsjegyek hivatalos ára

Nyelv 3.50 pengő Negyed 7 pengő Fél 14 pengő Eredő 28 pengő

Sorsjegy az összes főelárúsnál kapható

Minden számnak egyenlő esélye van!

A húzás kezdete április 10.

Tanári hangversenyt rendez a Zene- iskola

Nagyvárad, március 24. Nagyvárad városi Zeneiskolája 1943. március 28-án, vasárnap este 6 órai kezdettel a Református Kulturpalota nagytermében a Városi Zeneiskola összes tanárainak közreműködésével tanári hangversenyt rendez. A hangverseny jövedelme a zenei ösztöndíjak alapját növelik. Földszinti helysarak: 3 P, 2 P, 1 P, Erkel-ülési 50 fillér. Jegyek elővételben kaphatók a Népművelési Titkárság Hivatalában (Szilágyi Dezső-utca 12. sz. Telefon 25-88.) és a Városi Zeneiskola iródjában (Szaniszló-u. 18. sz. Telefon 11-92.)

A hangverseny műsora a következő:

1. J. S. Bach: C-dúr előjáték és fuga. Harmoniumon: dr. Szalay Elemér.

2. Beethoven: C-moll téma 32' változattal. Zongorán: Nagy Viola.

3. Mozart: E-moll szonáta. Hegedűn: Enekes Erzsébet. Zongorán: dr. Szalay Elemér.

4. Schumann-Liszt: Ajánlás. — Chopin: Grande polonaise. Zongorán: Antal Ilona.

5. Puccini: „Mimi” áriája a Bohémélet operából. Puccini: „Lin” áriája a Turandot operából. Enekl: mándi Mándy Margit. Zongorán kíséri: Ujfaluassy József.

6. Chopin: B-moll Scherzo. Weiner: Humoreszk. Zongorán: Raáb Erzsébet.

7. Dohnányi: C-moll zongora-ötös. Zongorán: Szalay Stefánia. I. hegedű: Enekes Erzsébet. II. hegedű: Horváthné Láng Livia. Mélyhegedű: András Ede. Gordonkán: Kürti István.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

Szabó János országgyűlési képviselő látogatása a nagy- bányai kerületben

Mindent el kell követni a keresztény érdekek
érvényesítésére — mondotta a képviselő

Nagybánya, március 24. Szabó János országgyűlési képviselő többnapos látogatást tett nagybányai kerületében. Beható tárgyalásokat folytatott dr. Szabó Miklós polgármesterrel, aki tájékoztatta a hatóságok időszaki intézkedéseiről. Szentpétery Antal tagozati titkár kíséretében meglátogatta az Erdélyi Párt Koltó-Katalin községhelyi tagozatát. Látogatást tett továbbá Nagymáslapon is, ahol panasznapot tartott. Megtekintette a „Lomáchi” fatermelő és fámegmunkáltató láposbányai üzemet és részletesen tájékozódott a munkáscsaládok helyzetéről. Igéretet tett, hogy a fatermelő lakó munkások gyermekei megfelelő iskolai oktatásban részesüljenek.

A képviselő látogatása alkalmából az Erdélyi Párt nagybányai tagozata intézőbizottsági és körzetvezetői ülést tartott. Az ülést dr. Stoll László királyi körjegyző ügyvezető alelnök nyitotta meg, majd Szabó János országgyűlési képviselő tartott beszámolót. A külpolitikai kérdések ismertetése után a beleő front egységére hívta fel a megjelentek figyelmét. A helypolitikai kérdések közül elsősorban a zsidókérdéssel foglalkozott és kérte Nagybánya öntudatos magyar lakosságát, hogy mindent

kövessenek el a keresztény érdekek előmozdítása érdekében. Az iparrevízió rövidesen megtörténik. Minden iparrendélyt át fognak vizsgálni és az Erdélyi Párt elsőbbségi jogot követel a magyar kisiparosok számára. Felkérte a kereskedőket és iparosokat, hogy a hadbavonultak hozzátartozóival szemben tanúsítsanak olyan előzékenységet, amelyet fronton harcoló honvédeink méltán elvárhatnak. Végül a zöldkeresztes akcióval foglalkozott a képviselő és rámutatott arra, hogy nagyon sok esetben tej helyett vizes kását kénytelen a mozgalom vezetősége a három éven aluli szegény gyermekeknek juttatni. Meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy naponta 50 liter tejet osszanak szét a szegény gyermekek között. Az értekezlet elhatározta, hogy társadalmi úton fogja megszerezni a szegény gyermekek ellátásához szükséges tejmennyiséget.

Az értekezlet után a bányanyugdíjasok küldöttsége kereste fel Szabó János képviselőt, akivel részletesen ismertették a bányanyugdíjasok sármalms helyzetét. A képviselő válaszában kijelentette, hogy az Erdélyi Párt ezzel a kérdéssel már régóta foglalkozik és remélhető, hogy a közeljövőben megtörténik a kedvező megoldás.

Életmentés művérrel

A mesterséges vér egészen újkeletű vívmánya
az orvostudományak

A keleti harcokban egyik balkarján sebesült katonája útban hazafelé; a sebesült-vonaton azonban váratlanul erős vérzés lépett fel nála, úgy hogy a legközelebbi frontkórházban el kellett helyezni a vérátömlesztést végrehajtani. Mire a kórházba értek véle, eszméletlen állapotba került: a vizsgáló orvos megállapította, hogy vérvesztésére oly nagymértékű, hogy rendszeres vérátömlesztésre már nincs idő, mert az egyre zavarosabban működő szív felmondja a szolgálatot. Gyors munka következett. Az orvos injekciós fecskendőt vett elő a létező legnagyobb ampulából kerek egyharmadliternyi mesterséges vért fecskendezett be a betegnek.

A hatás meglepő volt; a szív működésére újra szabályosá vált és a beteg szinte percéről-percre javult. Sikeresen megmenteni őt az életnek. A mesterséges vér egészen újkeletű vívmánya az orvostudományak. Azt tudjuk, hogy az emberi vér átömlesztését már régebben, szinte tökéletesen végezték a sebészek; ez azonban csak akkor jelent segítséget, ha arra idő van és ember, aki hajlandó vért adni a akinek a vére használható is. Néhány orvos azután azzal próbálkozott, hogy az emberi vért hosszabb időre konzerválja, úgy hogy az életfontosságú tulajdonságait ne veszítse el; ezek a kísérletek azonban nem igen vezettek eredményre.

Mit használtak az elmult világháborúban?

Már az elmult világháborúban is igen gyakran alkalmaztak konyhasóoldatot vérpótlásra; ez a vérpótlás azonban csak nagyon korlátozott mértékben történhetett, a komolyabb vérvesztésnél nem hozta meg a kívánt eredményt. A konyhasón kívül különféle kolloidokkal kísérleteztek, amelyek között a gumiarabium bizonyult leghasználhatóbbnak sok előnye mellett azonban meglehetősen hátrányos kihatással járt. Végül is az orvosok megállapították, hogy az összes eddig alkalmazott vérpótlóknak nem sikerült megoldani a vér egyik legfontosabb munkáját, az oxigénnek a tüdőből a különféle testrészekbe történő elszállítását. Ez már jelentős lépéssel vitte előbbre az ügyet: időközben rájöttek arra is, hogy a vér festőanyagát, a hemoglobint még nem alkalmaz-

ták a vérpótló kísérletek közben. A kérdés egyik legnagyobb tekintélye, Lampert professzor ezután kísérletei közepette megpróbálta vastartalmú vegyületeket létrehozni s végül is sikerült neki a hemint zselatinnal kötvé megfelelő vérpótlót előállítani.

A feltaláló saját magán próbálta ki

A feltaláló saját magán próbálta ki a „művér” alkalmazhatóságát és 15 fecskendezés után kétségtelenül megállapította, hogy az új vérpótló — föladatának megoldása mellett — semminemű káros következménnyel nem jár. Hamarosan tág tere nyílt a egyszerű találmány alkalmazásának s a keleti háború sok-sok sebesültje köszönheti életét a

művérnek, amely a jelek szerint tökéletesen megoldotta a nagy kérdést, hogy miképpen lehet elejét venni a számtalan elvérzésnek, amelyek majdnem kizárólag azért következtek be, mert a vérátömlesztésre vagy idő, vagy a szükséges vér nem volt meg. (TFK.)

Folyóirat-szemle

Az új aranyrendeletnek

(1720/1943. M. E. számú rendelet) mindenkit érdeklő nagyfontosságú rendelkezéseit ismerteti a *Gazdasági Jog* most megjelent márciusi száma. Ugyanebben a számban nagyobb tanulmányokat közölnek; Menyei Géza Anglia jelzálogjogáról, Torzay Tibor György pedig a nagyternek a német jogtudományban kialakult fogalmáról. Az aktuális jogi és gazdasági kérdések egész sorával foglalkozik ez a rendkívül élénken szerkesztett jogi folyóirat. A manapság oly nagy ezamban megjelenő gazdasági vonatkozású jogszabályokról igen áttekinthető ismertetést ad minden számában. A lap megrendelhető a felelős kiadónál: dr. Szende Tibor Budapest, V. József nádor-tér 2-3. Előfizetési díj jogi szemlélyeknek évi 40 P., egyebeknek évi 25 Pengő.

Légoltalmi közlemények

Felhívjuk az alább felsorolt utcákban lakó házparancsnokokat és helyetteseket, hogy utánképzési tanfolyamon a Ritoók utcai elemi iskolában f. hó 26-án pénteken délután 5 órakor jelenjenek meg:

Kálvária utca vasuti töltésen túl fekvő része, Golgota utca, dr. Grósz E. u., dr. Korányi u., dr. Hoch Róbert u. Semmelweis u., Orsó u., Érmelléki út.

Fent megjelölt utcákban megalakított házcsoportokban, mivel a beépített beltérületen kívül esők, a légo. felszerelések közül csak a padlástértüzdélmű felszerelés beszerzése kötelező. Az 1941-ben és 42. évben kiképzett házparancsnokok és helyettesek megjelenése kötelező.

Légoltalmi Liga
Nagyvárad Csoportja.

Az Erdélyi Párt nagyválasztmányi értekezlete

Az Erdélyi Párt biharmegyei és nagyváradai tagozatainak nagyválasztmánya 1943. évi március hó 25-én, csütörtökön. Gyümölcsoltó Boldogasszony napján délelőtt 11 órai kezdettel nagyválasztmányi értekezletet tart a Ref. Kulturpalotában (Teleki u. 27.), amelyre tagozataink elnökeit, választmányi tagjait, valamint tagozataink kiküldötteit meghívta.

Az értekezlet napirendje: Megnyitót mond Pappszász Lajos cs. kir. kamarás, felsőházi tag, megyei elnök. Gróf Teleki Béla országgyűlési képviselő, az Erdélyi Párt országos elnökének beszéde. Dr. Albrecht Dezső országgyűlési képviselő, központi alelnök beszámolója. Dr. Mikó Imre országgyűlési képviselő, politikai főtitkár beszéde. Dr. Ember Géza országgyűlési képviselő felszólalása. Hozzászólások. Az értekezletet bezárja Kortsáros László országgyűlési képviselő, a nagyváradai tagozat elnöke.

A nagyválasztmányi értekezlet után egy tájékoztató közös ebéd lesz.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 8 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 38.10,
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csakkszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat semadunkvissza

MÁRCIUS 25. A magyar nép ősidők óta Gyümölcsoltó Boldogasszony napjának nevezte ezt az ünnepet. Az anyagi üdvözlet napja. Az a nagy esemény, amelyet tulajdonképpen a megváltás első pillanatának, a kereszténység születésének, a világtörténelem fordulópontjának kell neveznünk. Nézéretben egy szegény hajlékban égi követ adta tudtul Máriának, hogy Isten őt választotta ki a megtestesülés nagy titkában való közreműködésre. Mária alázatos, engedelmes szava: legyen nekem a te igéd szerint — nyitánya annak a kornak, amelyben Krisztus a központ és a Hozzá való igazodás az élet helyes útjának mértéke. Erre az első főszeles pillanatra emlékeztek a templomok reggeli, déli és esti harangszava. S a magyar nép, amelyről mostanában sokan szeretik hangzótni, hogy a kereszténységet csak látszatra fogadta el és lelkében megmaradt öspogányának, teljes mértékben megértette magtérését az ünnep jelentőségét. A föld embere tavaszi munkájának legnemesibbjéről, a gyümölcsoltásról nevezte el Mária tavaszi ünnepét, mintegy jelezve, hogy ő volt áldott alanya az égi nemes oltóágnak, Krisztusnak, Akiben újra magtérésedet az egész bűnbevaldó emberiség.

Hogy lakása hasznalatos legyen, színes, modern bútor MEZEI-nél vegyen
 Szabadság-utca 12. (Szacska-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák díntanzattal is. Előnyös vétel.

Finországhoz nagyobb hivatalok telefonközpontjainak alkalmazásának a vak rokkantakat, Helsinkiből jelentik: MTT
 Finországhoz a múlt hónapban tanfolyam kezdődött a vak hadirokkantok foglalkoztatására. A vak rokkantakat igen jól tudják alkalmazni nagyobb hivatalok és vállalatok telefonközpontjaiban.

NYUGODTAN ZAJLÓTT LE A DÁNIAI VÁLASZTÁS. Kopenhága. (MTI.) A NTI. jelentik: A dán képviselőház, a Folketing választásain, a jogosultak rendkívül nagyarámban vettek részt a szavazásokon. A választások minden zavaró incidens nélkül folytak le.

Amerikai tengeralattjáró megtorpedózott egy orosz hajót. Stockholm-ból jelentik: (MTI.) A Stefani Iroda jelentik: Szovjet forrásból most megérte, hogy a Kola nevű orosz hajót, Vladivosztok és a Kamcsatka félsziget között, egy amerikai tengeralattjáró megtorpedózta. A hajó 72 fonyi legénységéből 69 elpusztult.

Trágyát
 elsőrendű eladunk. Nagyvárad, Husiárok Szövetésége. Közvágahid. Tóvbeszélő 91-31.

AZ AMERIKAI SZENÁTUS KEVES. LI A FIZETÉSEK 25 EZRES FELSŐ HATÁRÁT. Amsterdam. (MTI.) A NTI. jelentik: Mint a brit hírszolgálat közli, az északamerikai szenátus 72 szavazattal 3 ellenében hozzájárult Roosevelt elnök szma rendelkezésének felfüggesztéséhez, amely a fizetések felső határát 25 ezer dollárban állapítja meg.

A Szigligeti Társaság közgyűlése. A Szigligeti Társaság elnöksége ezúton hívja meg a Társaság tagjait a f. hó 30-án, kedd délután 5 órakor a város-háza kis tanácstermében tartandó évi rendes közgyűlésre. A közgyűlés tárgysorozata: Elnöki megnyitó. Főtitkári jelentés. Pénztáros jelentése és a felmentvény megadása. Az új vezetőség megválasztása. A közgyűlés a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül fogja meghozni határozatait. Dr. Némethy Gyula elnök.

Az Erdélyi Párt hírel. Az Erdélyi Párt legújabb iródája folyó hó 24-én, szerdán délután 5—6 óra között ingyenes jogsegélyt nyújt a hadbavonultak hozzátartozóinak és az arra rászorulóknak — Ugyanakkor szerdán 6—8 óra között dr. Varga László városi tanácsnok ipari és kereskedelmi ügyekben nyújt díjtalanul felvilágosítást.

TELJESEN NORMÁLIS VOLT A SZENTATYA BETÉGSÉGÉNEK LEFOGYÁSA. Róma. (MTI.) A NTI. jelentik: A Szentatya egészségi állapotáról kiadott jelentés hangsúlyozza, hogy a betegség lefolyása normális. A pápa az orvosok tanácsára egy napot ágyban töltött, azonban legközelebbi munkatársait szerdán reggel már fogadta.

A nagyváradi evangélikus egyház közgyűlése. A nagyváradi evangélikus egyházközgyűlés folyó hó 25-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlést az egyház tanácstermében (Gr. Csáky István-u. 26.) az 1942. évi zárszámadás és vagyonmérleg, az 1943. évi költségvetés és adókiadás megállapítása, valamint a presbitérium kiegészítése tárgyában. A közgyűlésre az elnökség ez úton is meghívja az egyházközgyűlés minden tagját.

Helyi lakások hasznalatos legyen, színes, modern bútor MEZEI-nél vegyen
 Szabadság-utca 12. (Szacska-utca 48.) Háló, kombinált és előszobák díntanzattal is. Előnyös vétel.

BARCELONÁBAN MEGÜNNEPLIK COLUMBUS HAZATÉRÉSÉNEK EVFORDULÓJÁT. Madrid. (MTI.) A Német Távírtai Iroda jelentik: Barcelonában április 13-ára nagyszabású ünnepségeket készítenek elő annak a napnak évfordulójára alkalmából, amikor Columbus Amerika felfedezése után hazatért. Nápolyban 11 templomot pusztítottak el az angol bombák. Rómából jelentik: (MTI.) A NTI. jelentik: Aseeasi bíboros, Nápoly püspöke közölte, hogy az angol légitámadások következtében 11 templom pusztult el vagy rongálódott meg.

Keréknár rádiók részletre is kaphatók
PALFFY J. Kühne-lerakat
 Mu-sa in-ter 16 sz
 Telefon 15—24

ELMARADNAK A BUDAPESTI VÁSÁROK. A Magyar Távírtai Iroda jelentik: Illetékes helyről közlik, hogy a budapesti nemzetközi vásár, az őszi lakberendezési vásár és általában minden árumintavásár további intézkedésig elmarad.

A vas- és fémipari szakosztály felhívja azon tagjai figyelmét, akinek
 Andrényi Károly és Fiai cégénél I., II., III. szám alatt lepecsételt fekete vaslemez kiutalásuk van, — folyó hó 27-én déli 12 óráig okvetlen vegyék át anyagjukat. Valamint az összes kiadott horganyozott lemez kiutalására is a fent jelzett időpontig okvetlen vegyék át anyagjukat. Elnökség.

ÉRTESÍTÉS. A vas- és fémipari szakosztály értesíti azon tagjait, akik február hónapban vasat igényeltek, hogy utalványukat folyó hó 26-tól kezdve a szakosztálynál átvehetik. Elnökség.

BÉLVÁROSI
Utolsó pillanat
 PUSKIN világhírű regénye filmen! Szenvedelmes szerelem óriás filmje!

Érdekes emberek különös története
Az 5-ös számú őrház
 Főszereplői: Bulla Elina, Páger, Bihary
 a CASINOBAN

CSENDES NAPOK A NAGYVÁRADI EVANGÉLIKUS EGYHÁZBAN. A nagyváradi evangélikus egyház március 25—28. napjain csütörtök, péntek, szombat és vasárnap ifjúsági csendes napokat rendez. A csendes napok csütörtökön reggel 9 órakor a Gróf Csáky István utca 26. szám alatti evangélikus templomban tartandó istentisztelettel kezdődnek, melyen Solymár András komádi-i lelkész beszél. A csendes napok középpontjában a hétköznapokként d. e. 9.30 órai kezdettel tartandó előadások állnak. A leányok bibliakörjei csütörtökön és pénteken d. u. 3 órakor. Pénteken és szombaton d. e. 8 órakor kezdődnek, fiúké csütörtökön és pénteken d. u. 4.30-kor, pénteken és szombaton d. e. az előadások befejeztével. Vasárnap a csendes napok résztvevői testületileg résztvesznek a gyülekezeti istentiszteleten, melyen dr. Kapi Béla püspök beszél. A konferencia előadói a fent említettek kivül: Plahy Lajos tábori lelkész, Bálky Julia diakonissza, Weisser Edit, a Pro Christo Diákszövetség kiküldöttje, Turmezei Sándorné és a helyi lelkészek lesznek.

Fodrász iparosok közgyűlése. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestülete fodrászaini szakosztálya folyó hó 29-án, (hétfőn) délután 3 órai kezdettel rendes évi tisztújító közgyűlést tart az Ipartestület gyűlési helyiségében (Mezey M. utca 4. szám alatt), amelyre a helybeli és a nagyváradi járáshoz tartozó fodrász iparosokat tisztelettel meghívja az Elnökség. — Ezúttal értesítjük a Nagyvárad és Vidéke Ipartestülethez tartozó összes fodrász iparosokat, hogy március hó 30-ától az esti záróra 7 (hét) órakor lesz Elnökség.

SZABÁLYOZTÁK A GYAPJU FORGALMÁT. (MTI.) A Budapesti Közlöny szerdai száma közli az iparügyi miniszter rendelkezését a gyapju forgalmának szabályozásáról.

Keréknár rádiók részletre is kaphatók
PALFFY J. Kühne-lerakat
 Mu-sa in-ter 16 sz
 Telefon 15—24

A ROMÁN AGRÁRREFORM ALAPJÁN JUTTATOTT FÖLDEK ÖSSZEÍRÁSA. Nagyvárad thj. város polgármestere 2803/1943. III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: A m. kir. földművelésügyi minisztérium föld birtokpolitikai főosztálya 9100/1942. sz. rendeletével elrendelte a román földbirtokrendezés (agrárreform) alapján juttatott ingatlanok tényleges birtokosainak összeírását. Tahát nem csak a telek könyvi, hanem a telek könyvön kívüli birtokosokat is. Felhívom azon mezei tulajdosztakat és gondnokokat, akik a távollevő ingatlan tulajdosztól, vagy hatóságától az ingatlan kezelésére megbízást kaptak hogy irataikat f. hó 26. és 27. napján délelőtt a hivatalos órák alatt Rákóczi-út 13. szám alatti helyiségben összeírás végett feltétlenül jelenjenek meg. Nagyvárad 1943. március 24. Dr. Soós István s. k. polgármester.

Ünnepélyt rendez a Római Katolikus Nőszövetség a sebesültek javára

Nagyvárad. Saját tud. Március hó 28-án délelőtt 9 órakor az újvárosi Szent Leó plébánia-templomban, a Római Katolikus Nőszövetség Bihari kerületi központjához csatlakozott összes nagyváradi katolikus asszony- és leánygyűlés tagjai közös szentmisén vesznek részt és közös szentáldozásukat engesztelőleg ajánlják fel a világ békejéért. A szentmise szónoka P. Kardas József jezsuita atya.

Ugyanakkor pontosan délelőtt fél 12 órai kezdettel a Katolikus Kör nagytermében ünnepély lesz a sebesültek javára. Az ünnepség szereplői között lesznek: Nemes Czike Gáborné Lovich Ilona író és Török Erzsébet kolozsvári előadó- és énekművésznő.

Bajtársi parancs. A csütörtöki ünnep miatt — pénteken tartjuk bajtársi összejövetelünket, — egyben felkérjük az összes tűzharcos bajtársainkat és bajtársnőinket, hogy a péntek este fél 7 órakor tartandó összejövetelünkön teljes számban jelenjenek meg, mivel ezen az összejövetelünkön tartjuk az első népművelési előadásunkat, amelyen dr. Szabó Lajos tart előadást.

UJABB ADOMÁNYOK A KAPUCINUSRENDI TEMPLOMNAK. A kapucinusrendi templom renoválási költségeire újabb adakoztak: Dr. Horváth József 7 P, Diváld László 10 P, Muhari Béla 10 P, N. N. 20 P, N. N. 10 P, N. N. 100 P, N. N. 10 P, N. N. 10 P, N. N. 20 P, Zarnay Gyula 10 Pengő. A nemeslelkű adakozóknak hálás köszönetet mond: P. Somhegyi Veremund, kapucinusrendi házfőnök.

Az ipartestület falpári szakosztálya értesíti tagjait, hogy anyv és azeg érkezik és igényeiket a hivatalos órák alatt, legkésőbb március hó 27. szombath délig jelentésk be, mert későbbi igénylést semmi körülmények között nem veszünk figyelembe. Elnökség.

Hoffmann Árpád
 m butorasztalos
butorizlete megnyilt
 Rákóczi-ut 12 sz. Apolló-palota

Adományok. Jézus Szent Szíve nevében özvegy Nagy Gyulánának N. N. 2 pengőt fizetett be szerkesztőségünkben.

Nagyvárad és vidéke ácsipari szakosztály értesíti tagjait, hogy szeg érkezett és igényeiket a hivatalos órák alatt délelőtt 10—11 óráig, március hó 25-től 27. szombath délig a szakosztály irodájában jelentésk be, Elnökség.

Csak az esedékesség idején lehet beváltani az élelmiszerjegyeket

Nagyvárad thj. város polgármestere 1743—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A kereskedők részéről panasz érkezett be, hogy a város lakossága az élelmiszerjegyek érvényességének kezdete előtt követeli a kereskedőtől a lisztnek, valamint a cukornak kiadását. Tekintettel arra, hogy a kereskedők az idő előtti kiadással kihágást követnek el és a kihágás következményeképpen kijelölésüket megvonom, felhívom a város lakosságát hogy idő előtti kiutalás iránti kérelmekkel a kereskedőket ne zaklassák illetőleg ily irányú kérelemmel nevezettekhez ne forduljanak. Nagyvárad, 1943. március 24. Dr Gyapay s. k., h. polgármester.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 25.
Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Szórakoztató zene.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a felsővizvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Hauser Ignác dr mondja.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén lévő görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet dr Krajnyák Gábor mondja.
- 12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 12.30 Az Operaház zenekara.
- 13.45 Hírek.
- 15.00 Heigl László dr előadása.
- 15.20 Boszkárt zenekar.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 17.00 Közvetítés a kecskeméti Katona József színházból.
- 18.50 Hírek.
- 19.05 Kamaragyűttes.
- 19.30 Beszélgetés a háborús sajtóról.
- 19.50 Rádiózenekar.
- 20.55 A házasságcsédelgő. Vigjáték.
- 21.10 Hírek.
- 22.35 Ki mit szeret.

Budapest II.

- 10.00 Mindenből egy keveset.
- 17.35 Az Operaház előadásának közvetítése: Carmen.

PÉNTEK, MÁRCIUS 26.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Polyamerók szalonzenekara.
- 11.15 Dalok és hangszerszólók.
- 11.40 Barabán Zoltán dr előadása.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Pertis Pál cigányzenekara.
- 15.15 Szórakoztató zene.
- 15.55 Diákfelbéra.
- 17.00 A Honvédelmi Minisztérium Légoltalmi Csoporthónökségének közleménye.
- 17.15 Orlyai tánczenekar.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Német hallgatónknak.
- 18.20 Apák, fiúk, testvérek szava szül Hozzátok. A közvetítést vezeti Gyulai László.
- 18.35 Rác Elek cimbalmozik.
- 19.05 A Budapesti honvéd őrszázalóalj.
- 19.55 Vitéz nagymegyeri Nagy Károly altábornagy előadása.
- 20.15 Nagy mesterek — örök művek.
- 22.10 Vidák József cigányzenekara.
- 23.00 Filmrészletek.

Budapest II.

- 19.05 Gyorsírótanfolyam.
- 19.40 Hans Pasthor hegedül.
- 20.00 Tavaszhangok.

SZÍNHÁZ

Coppelia és Seherezade

— A kolozsvári Nemzeti Színház balettje Nagyváradon —

Ünnepi estje volt kedden a Szigligeti Színháznak. A kolozsvári Nemzeti Színház teljes balett-együttesének vendégszereplésében a *Coppelia* és a *Seherezade* című baletteket adták elő.

Az előadás egyike volt a legnagyobb élményeknek, amelyeket a színház valaha is nyújtott a nagyváradai közönségnek. A díszletek színpompája, a rendezés nagyvonalúsága, a hatalmas zenekar munkájának tökéletessége méltó keretet adott a balett-személyzet teljesítményének, amely részleteiben éppugy, mint az összjáték lendületében káprázatos és magával ragadó látványt nyújtott.

Különösen a *Seherezade* balett előadása marad felejthetetlen, mert ebben különösen érvényesült a kolozsvári Nemzeti Színház balett-személyzetének kivételes táncművészete és remek egybehangoltsága. A háremélet titokzatos és varázslatos pompáját, örömeit és tragikus fájdalmait művészi felfokozásban ábrázolja a darab a mámornak a csillagokig emelkedő tébolyától a véres bünhődés pokoli kimenetelig és az indulatok e tobzódo hullámzását megrázó át-

éltséggel és nagy technikai felkészültséggel ábrázolták Erdély fővárosának táncművészei.

Mindkét balettben *Bartos Irén* primabalerina kiemelkedő teljesítménye jelzett olyan színvonalat, amely akár melyik fővárosi színpadnak dícséretére válnék. Megjelenésének bája, mozdulatainak könnyed ritmusa, alakításának színészi értékei és a belső feszültség, amely technikai készségén átugárzik, a legjobb magyar balerinák közé emelik. Partnerre, a fiatal *Komáromi Attila* gyönyörű testalkatával, acélos izmaival nagy táncérzékkel mutató játéka a férfias lendületével az ellenállhatatlan ifjúság megjelenítője volt és a körük csoportosult nagyszámu balettszemélyzet jellemző izléses változatossága, a táncszédítő forgatagában is a legapróbb részletekig kidolgozott biztonsága és zavartalan összjátéka a tökéletesség érzését keltette a nézőben.

A zenekart *Endre Béla* és *Vaszy Viktor* vezényelték a kiváló zenészek fölényes tudásával, míg a rendezésért *Vitéz Tibor*t, a táncok betanításáért pedig *Moravszky Román*t illeti dícséret.

Férfiruhákat használta/használna/használnak legiobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruhák üzletében Bémer-tér 1. (nagyvárad) Hívásra házhoz jövök.

A színházi iroda közleményei:

29-én, hétfőn este Magyar-Német Bajtársi Est

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a magyar-német Bajtársi Esten Böök Marika betegsége miatt nem tud fel lépni. Helyette Simó Margit, az ismert magyar származású német film sztár lép fel. Akik már előre megváltották jegyeiket és a fenti ok miatt vissza akarják váltani, úgy a Tűzharcos Szövetségnél, mint a színházi pénztárnál visszaválthatják. A nagyváradai Tűzharcos Szövetség.

Csütörtökön délután *olcsó helyárakkal* Farkas Imre legszebb operettje a „Nótás kapitány” kerül színre negyed 4 órai kezdettel.

Mária főhadnagy csütörtökön este fél 7 órakor 12-edszer kerül színre.

Nők harca, a Vígsház óriási sikerű énekes vigjáték újdonsága pénteken este premier bérletben kerül színre. Főszereplők: Hotty Éva, Kemény Gizi, Szabó Ernő és Bakay Lajos. Szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérletszűnetben.

A *holond Asvayné* szombaton délután filléres helyárakkal kerül színre 26-odszor az idényben.

Vén diófa vasárnap délután *olcsó helyárakkal* van műsoron.

Magyar-Német Bajtársi Est hétfőn este fél 7 órakor a nagyváradai Tűzharcos Szövetség rendezésében Fel lépnek: Ottubay Melinda, Háromy Imre, Rác Vali, Brada Rezső, Simó Margit, Freu Rudolf, Herbert Ernst Gróh, Jupp Hussels. A magyar számokat Szabó Ernő konferálja. Az előadást a berlini és a budapesti rádió is közvetíti. Felemelt helyárak. Jegyek a Magyar-Olasz Bankban és a pénztárnál kaphatók.

Tolnay Klári március 31-én a Tűzészben, április 1-én és 2-án a Fran-

cia szobalányban vendégszerepel a színházban. Felemelt helyárak. A m. t. premier-bérletközönség helyeit 26-án déli 12 óráig fentartjuk.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Kolozsvári Nemzeti Színház vendégjátéka.

Csütörtökön délután: Nótás kapitány.

Csütörtökön este fél 7 órakor: Mária főhadnagy.

Pénteken este: Nők harca — premier-bérlet.

Szombaton este: Nők harca — A-bérlet.

Vasárnap délután: Vén diófa.

Szolgáltatós gyógyszerertárok:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerertár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszerertár, Mussolin-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MÁTYÁS KIRÁLY gyógyszerertár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszerertár, Garliczy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerertárok éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombattal reggelig tart.

Páratolja a

kezesztény ipart'

OLASZ SZENÁTOR ADOMÁNYA A LÉGITÁMADÁSOK ÁLDOZATAINAK MEGSEGÍTÉSÉRE. Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti Attilio Otero szenátor két és félmillió lírát adományozott a légitámadások áldozatainak megsegítésére.

MILYEN SZÍNŰ AZ ÉGBOLT? Kevesen tudják, hogy a derűs égbolt nem is olyan világos. Minél magasabba emelkedünk, annál sötétebb a levegő. 8500 méterrel a föld felett halványkék a légkör színe, 11.000 méter magasan sötétkék, 13.000 métertől kezdve már egyre sötétebb lila, végül 22.000 méter magasan már teljesen fekete. Aki nem hiszi, nézze meg... (TFK.)

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jókarban levő ülökádat megvételre keresek. Címet ár megjelöléssel a kiadoba kérek. 413

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc. 611

Eladó jó erős motorbicikli jutányos áron. Ertekezni Attila-utca 36.

Egy nagy tajtékpipa, ezüst kupakkal eladó. Cím a kiadoban. 423

Férfi nagy Singer varrógépet megvételre keresek. Címet a kiadoba kérek. 421

Zsiros S. J.: Jézus élete — köve — teljesen új állapotban eladó. Cím a kiadoban. 440

Tangóharmonika 120 Bassus, 2 váltós eladó. Szent Anna-u. 33. Varga. 452

Fehér téhláló és több butordarabok eladók. Csáky István-u. 24. ajtó 6.

Jó állapotban levő hármast ablak eladó. Akadémia-u. 8. 475

Ebédülő butor eladó. Csengeri-u. 39. 451

Eladó perszaszőnyeg szövészek 1.60x3 m. méretű. Franklin-u. 11. Krecz. 478

Ingatlan

Eladó jutányos áron 1x3 szobás és 2x1 szobás ház, nagy házhellyel, bármilyen iparüzem részére alkalmas, gyümölcsfákkal beültetve. Pece-u. 26. Háztulajdonos. 477

Allást nyec

KIFUTÓ-PIUT felvez a Szent László nyomda R. T. Szilágyi Dezső-u. 5.

Magas százalékkal könyvvügnököt keresek. Cím a kiadoban. 412

Különlele

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindentől teletelőséggel irtja. Csutorás Szigligeti u. 7. Telefon 14-21. 664

Lokos

Elcserelném Réti piac közelében lévő 1 szoba, konyha és speizből álló lakószobát hasonlóval a városhoz közeli részben. Cimeket a kiadoba kérek. 441

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

76-és felirólismerkeztő:

Dr. Paál Árpád

reális kiadó:

Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgogépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.